

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENTET

Fornyings- og administrasjonsdepartementet
Postboks 8004 Dep
0030 OSLO

FORNYINGS- 03	
ADMINISTRASJONSDEPARTEMENTET	
07 OKT. 2008	
ARKIVKODE	128
SAKSNR	20070162B-47

Deres ref
2007/1623-KDB

Vår ref
08/3744 J FTS/GFE

Dato
06.10.2008

Forslag om innføring av obligatorisk bruk av elektronisk faktura i staten

Finansdepartementet viser til brev fra Fornyings- og administrasjonsdepartementet av 26. juni 2008 om ovennevnte.

Fornyings- og administrasjonsdepartementet nedsatte våren 2007 en arbeidsgruppe for å utrede muligheten for innføring av krav om elektronisk faktura ved fakturering til staten. Bakgrunnen for dette var blant annet at andre nordiske land allerede har innført et slikt krav. Foreløpige beregninger viser at slike tiltak har et stort potensial for effektivisering, både i staten og for samfunnet for øvrig.

Arbeidsgruppen var ledet av Fornyings- og administrasjonsdepartementet og besto for øvrig av representanter for Finansdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og eHandelssekretariatet (nå en del av Direktoratet for forvaltning og IKT).

Arbeidsgruppen legger i sin rapport frem følgende forslag til hovedstrategi for innføring av obligatorisk e-faktura i staten, med utgangspunkt i at *staten* defineres som alle virksomheter som er del av staten som juridisk person, samt helseforetakene:

- Innen 1. juli 2010 skal staten være i stand til å motta elektronisk faktura på fastsatt standardformat.
- Innen 1. juli 2012 skal alle løsninger for skanning av papirfaktura være faset ut i staten.
- Innen 1. juli 2012 skal alle bedrifter sende elektronisk faktura til staten på fastsatt standardformat.
- Elektronisk faktura som blir håndtert i staten skal baseres på en felles, obligatorisk standard.

Postadresse
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Akersg. 40
postmottak@fin.dep.no

Telefon
22 24 90 90
Org. nr.
972 417 807

Finansavdelingen
Telefon 22 24 43 03
Telefaks 22 24 95 05

For å gjennomføre strategien, tilrår arbeidsgruppen at følgende tiltak gjennomføres:

- Fastsetting av obligatorisk offentlig standard for e-faktura - basert på den åpne standarden (NESUBL). Ifølge arbeidsgruppen haster dette punktet mest.
- Endring i økonomireglementet for staten med tilhørende spesifikasjoner, som vil medføre pålegg om å kunne motta e-faktura i alle statlige virksomheter omfattet av reglementet innen gitt frist.
- Styreinstruks til de Regionale Helseforetakene (RHF) som pålegger å kunne motta e-faktura på alle sykehus i landet.
- En egen særlov om elektronisk faktura som vil pålegge bedrifter å sende e-faktura på fastsatt format til statlige oppdragsgivere.

Med elektronisk faktura menes i denne sammenheng opplysninger i standardisert form som blir overført elektronisk fra fakturautsteder til fakturamottaker, og som kan viderebehandles automatisk i mottakerens systemer.

På oppdrag fra arbeidsgruppen har Senter for statlig økonomistyring (SSØ) utarbeidet en samfunnsøkonomisk analyse av de tiltakene som arbeidsgruppen foreslår. Analysen viser at nåverdien av de foreslåtte tiltakene er om lag 1,1 mrd. kroner over en periode på 10 år. Tilsvarende nåverdi for bedrifter er beregnet til 180 mill. kroner.

Fornyings- og administrasjonsdepartementet har sendt arbeidsgruppens rapport på bred høring.

Finansdepartementets vurdering

Det gjøres innledningsvis oppmerksom på at Finansdepartementet har forelagt Fornyings- og administrasjonsdepartementets brev for SSØ.

Fornyings- og administrasjonsdepartementet ber om høringsinstansenes vurdering av særskilte problemstillinger knyttet til arbeidsgruppens forslag. Finansdepartementet vil i det følgende kommentere enkelte av disse problemstillingene.

"Valg av en felles statlig standard for e-faktura – hvilke hensyn bør veie tyngst, og er det foreslåtte valget i tråd med høringsinstansenes ønsker mht. egen utvikling og utviklingen internasjonalt?"

Finansdepartementet stiller seg positiv til den løsningen som arbeidsgruppen foreslår. Vi viser i denne forbindelse til at det har vært oppfattet som et problem at det ikke har vært fastsatt en felles standard for elektronisk faktura. Konsekvensen av dette har blant annet vært at flere formater har blitt benyttet. Dette har igjen skapt utfordringer med hensyn til å oppnå økt bruk av elektronisk faktura.

"Skal den valgte standarden kun gjelde for staten eller skal den gjelde for hele offentlig sektor (inkludert kommunene)? Hva er en hensiktsmessig forankring av en slik obligatorisk standard i så fall?"

Finansdepartementet vil på det nåværende tidspunkt ikke ta stilling til om den standarden som velges bør gjelde for hele offentlig sektor. Vi vil i denne sammenheng imidlertid peke på at dersom den valgte standarden gjøres gjeldende for hele offentlig sektor, kan dette øke potensialet for effektivisering. Slik effektivisering kan blant annet være knyttet til at antall konverteringer mellom ulike formater reduseres til et minimum, at all opplæring kan konsentreres rundt én standard og at det blir behov for færre spesialtilpasninger i offentlige økonomisystemer. Videre kan dette bidra til at flere leverandører av varer og tjenester til offentlig sektor vil benytte den fellestandard, og stimulere systemleverandører til å utvikle IT-løsninger knyttet til elektronisk faktura.

Dersom den valgte standarden skal gjelde hele offentlig sektor, bør det også vurderes om kommunene bør få benytte den teknisk-merkantile infrastrukturen til staten, herunder kravspesifikasjoner, standard tjenesteavtaler, rammeavtaler og fakturaportal, så langt det måtte passe.

"Er det tilstrekkelig å pålegge staten å legge til rette for mottak av elektronisk faktura for å oppnå beregnede gevinster eller må et mer forpliktende krav legges på bedrifter også?"

Hvis en skal oppnå de økonomiske gevinstene som er anslått innen rimelig tid, vil det etter Finansdepartementets vurdering neppe være tilstrekkelig ensidig å pålegge statlige virksomheter å legge til rette for mottak av elektronisk faktura. SSØs erfaringer fra tilrettelegging for mottak av elektroniske fakturaer understøtter denne vurderingen.

"Er en særlov det mest egnede virkemiddel for å fastsette krav til næringslivet eller bør andre virkemidler vurderes?"

Etter Finansdepartementets vurdering er det nødvendig å lovfeste at leverandører til staten skal sende faktura elektronisk. Når det gjelder forankringen av en standard bør imidlertid også andre virkemidler enn en egen særlov vurderes. Vi viser i denne forbindelse til at det ofte gir gode resultater når standarder fastsettes gjennom nasjonale standardiseringskomiteer. En slik forankring muliggjør at en raskere kan endre standarden dersom for eksempel den teknologiske utviklingen tilsier det, enn om standarden forankres gjennom en særlov.

"Er de tidsfrister som gruppen opererer med i sitt forslag fornuftige/realistiske i forhold til å gjennomføre strategien?"

SSØ vurderer for egen del tidsfristene som realistiske, både ut fra rollen som regelverksforvalter og som leverandør av regnskapstjenester til statlige virksomheter.

Hvorvidt tidsfristene vil være realistiske for gjennomføring av tiltakene for alle statlige virksomheter, vil etter Finansdepartementets vurdering blant annet være avhengig av følgende:

- At den valgte standarden er klar tidlig nok til at alle systemer kan tilpasses.
- At fakturaportalen er på plass i tide.
- At tilrettelegging av kravspesifikasjoner og avtaler som er forutsatt å skje i Direktoratet for forvaltning og IKT og SSØ, gjennomføres så raskt som mulig.
- At virksomhetene/tjenesteyterne utfører egne aktiviteter for å etablere løsninger for mottak av fakturaer i elektronisk form, samt system for å behandle slike fakturaer.
- At virksomhetene som i dag har egne fakturabehandlingssystemer, gjennomfører endringer for å motta en elektronisk faktura sendt på standardformat.
- At leverandører endrer sine systemer for fakturering, eventuelt får en ekstern operatør til å ivareta konvertering og ruting av elektronisk fakturaer i riktig format.

Tidsplanen for den foreslåtte strategien bør etter Finansdepartementets syn derfor vurderes nærmere når planene for en eventuell oppfølging av forslaget er nærmere konkretisert, slik at det kan legges opp til en realistisk og hensiktsmessig tidsplan.

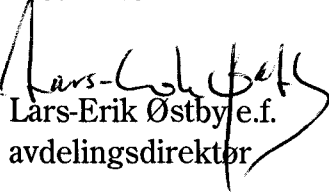
"Er valg av støttevirkemidler (kravspesifikasjoner, rammeavtaler, fakturaportal mv.) fornuftig og dekkende? Finnes det alternative virkemidler som vil kunne bidra til en bedre gjennomføring av den foreslåtte strategi?"

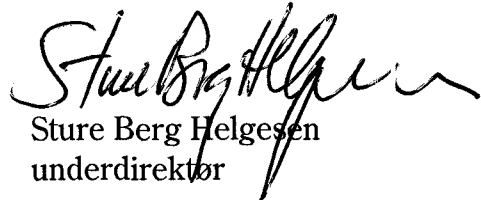
Ved en eventuell innføring av krav om obligatorisk elektronisk faktura bør det etter Finansdepartementets syn etableres en fakturaportal hvor mindre leverandører kan få sendt sine fakturaer elektronisk på fastsatt standardformat til mottaker. Slik Finansdepartementet forstår arbeidsgruppens forslag skal en slik tjeneste etableres allerede i startfasen, det vil si i perioden 2010 til 2012. Etter vår vurdering vil dette kunne bidra til at statlige virksomheter/tjenesteytere får flere elektroniske fakturaer på standardformat tidligere. Dette vil igjen kunne føre til at statlige fakturamottakere kan oppnå økonomiske gevinster på et tidlig tidspunkt.

Et supplerende virkemiddel kan etter Finansdepartementets vurdering være at det utarbeides en veileder om innføring av elektronisk faktura i statlige virksomheter. Veilederen kan inneholde gode eksempler, samt omhandle krav og løsninger ved innføring av elektronisk faktura. En eventuell slik veileder bør være tilgjengelig både for statlige virksomheter og for leverandører.

Finansdepartementet legger for øvrig til grunn at Fornyings- og administrasjonsdepartementet vil ha hovedansvaret for en eventuell innføring av krav om obligatorisk elektronisk faktura i staten.

Med hilsen

Lars-Erik Østby e.f.
avdelingsdirektør

Sture Berg Helgesen
underdirektør